

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Confessionis Avgvstinianae, Et Avgvstanae

Hänlin, Georg

Friburgi Helvetiorum, 1592

VD16 H 131

Articvlvs 10 De Coena Domini. De Eius Transubstantiatione. De Praesentia & permanentia Christi in Eucharistia extra usum. De Eius Adoratione. De Eius Oblatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29407

Paganus es, aut Iudæus? si autem dixerit, nō sum: adhuc quæris ab eo: Catechumenus, an fidelis? si responderit tibi, Catechumenus, inunctus est, nondum lotus; sed undè inunctus? quære, & respōdet: quære ab eo, in quem credat: eo ipso quo Catechumenus est dicit in Christum: Ecce modo loquor & Fidelibus & Catechumenis. Quod dixi de sputo, & luto; quia Verbū caro factum est, & hoc Catechumeni audiūt; sed nō eis sufficit ad quod inuncti sunt; festinent ad lavacrum, si lumen inquirunt.

Videant ergō Lutherani, quàm bellè etiam in his cum D. Augustino consentiant.

ARTICVLVS X.

DE COENA DOMINI.

QMnes hujus Articuli Conclusiones, prout hīc quidem adscriptæ sunt, & Catholicæ, & Augustinianæ sunt. At & hīc Pappo si persuasum nobis vellet, Augustinum Lutheranum fuisse; ostendendum fuerat, illum in ceteris etiam, de Eucharistia idem, quod Lutherani hodie sentiūt, & Apologia Confessionis apertè cōtinet, sensisse. Quod nūquam efficere poterit; etiamsi omnes vitæ suæ dies ejus lectioni impenderit. Negant enim Lutherani moderni omnes; Primò, *Transsubstantiationem*; Secundò, *Christi extra usum sacramenti presentiam, & permanentiam*: Tertio, *Adorationem*: Quarto, *Eucharistiam cum hoc, quod sacramentum est, etiam verè, & propriè sacrificium esse*. Quæ omnia credidit & docuit Augustinus tam disertè & expressè, ut quæ de istis apud ipsum extāt testimonia, nulla tergiversatione obscurari & obtenebrari à quoquam unquam possint. Quod ex sequentibus manifestum est.

I. TRANSVESTANTIATIO.

August. Serm. 28. de verbis Domini, Tom. 10. col. 113. A.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Memini sermonis mei, cum de Sacramentis tractarem, dixi vobis, quod

H 3 ante

ante verba Christi, quod offertur, Panis dicatur; ubi Christi verba deprompta fuerint, jam non Panis dicitur, sed Corpus appellatur. Quare ergo in oratione Dominica, quæ postea sequitur, ait, Panem nostrum? Panem quidem dixit, sed *in nobis* dixit, hoc est, super substantialem. Non ilte panis, qui vadit in corpus, sed ille panis vitæ æternæ, qui animæ nostræ substantiam fulcit.

Idem Lib. 3. de Trinitat. cap. 5. & 6. Tom. 3. column. 284. c. d. & c.

Multorum conversionum allatis exemplis ex sacris, & aliunde ostendere nititur, conversionem panis in corpus Christi non esse impossibilem.

II. PRÆSENTIA, ET PERMANENTIA Christi in Eucharistia, extra usum.

Augustinus Lib. 3. de Trinitate, cap. 4. Tom. 3. column. 284. B.

Nec linguam quippe ejus, nec membranas, nec atramentum, nec significantes sonos lingua editos, nec signa literarum conscripta pelliculis corpus Christi & sanguinem dicimus; sed illud tantum, quod ex fructibus terræ acceptum, & Prece *Mystica consecratum*, ritè sumimus ad salutem spiritalem, in memoriam pro nobis Dominicæ passionis.

Idem in Psal. 33. Concione. 1. Tom. 8. column. 232. C.

Et ferebatur in manibus suis, &c. Quomodo intelligatur, in ipso David secundum literam, non invenimus; in Christo autem invenimus. ferebatur enim Christus in manibus suis, quando commendans ipsum corpus suum, ait: Hoc est Corpus meum. Ferebat enim illud Corpus in manibus suis.

Idem Lib. 20. contra Faust. cap. 13. Tom. 8. col. 369. A.

Noster autem Panis & Calix non quilibet quasi propter Christum inspiciis, & in sarmentis ligatum, sicut illi desipiunt: sed certa consecratione mysticus fit nobis, non nascitur.

III. ADO.

III. ADORATIO.

Augustinus in Psal. 98. Tom. 8. colum. 1104. C. explicans illa verba Psalmi: Et adorete scabellum pedum eius, &c.

Quæro, quid sit scabellum pedum eius? & dicit mihi Scriptura: Terra scabellum pedum meorum. Fluctuans converto me ad Christum, quia ipsum quæro hinc, & invenio, quomodo sine impietate adoretur terra, sine impietate adoretur scabellum pedum eius? Suscepit enim de terra terram; quia caro de terra est, & de carne Mariæ carnem accepit. Et quia in ipsa carne hinc ambulavit, & ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit. Nemo autem illam carnem manducat, nisi prius adoraverit. Inventum est, quemadmodum adoretur tale scabellum pedum Domini, & non solum non peccemus adorando, sed peccemus non adorando.

Idem Epist. 120. cap. 27, Tom. 2. col. 606. C.

Neque enim frustra ita distincti sunt, ut de pauperibus supra diceretur. Edent pauperes, & saturabuntur. Hinc verò: Manducaverunt & adoraverunt omnes divites terræ. Et ipsi qui adducti sunt ad mensam Christi, & accipiunt de corpore & sanguine eius; sed adorant tantum, non etiam saturantur, quoniam non invitantur.

Eadem leges in Psal. 48. Concione. 1. Tom. 8. col. 445. d. & c.

IV. OBLATIO EVCHARISTIAE.

Pro ea vide testimonia inferius Abusu tertio, de Missa. Adhuc igitur ne Pappus doctrinam suam conformem & consentientem dicet cum Augustini doctrina?

ARTI-